

Чистай муниципаль бюджет белем учреждениесе
“1 нче номерлы гомуми урта белеем мәктәбе”

«Каралган»

МБ җитәкчесе

_____//

МБ утырышы беркетмәсе № 1

«24» август 2020 ел.

«Килешенгән»

Укыту эшләре буенча

директор урынбасары

_____/А.Р.Гайсина

«24» август 2020 ел

«Раслыйм»

Мәктәпдиректоры

_____/ Н.Н.Ислямова/

Приказ № 125

«25» август 2020 ел

ЮГАРЫ КАТЕГОРИЯЛЕ ТАТАР ТЕЛЕ ҺӘМ ӘДӘБИЯТЫ УКЫТУЧЫСЫ
ХӨСӘНОВА ГӨЛНАЗ ИЛҖАС КЫЗЫНЫҢ
6 А, Б, В СЫЙНЫФЛАРЫ ӨЧЕН ТУГАН (ТАТАР) ӘДӘБИЯТЫННАН
КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАНЫ.

Педагогик киңәшмәсендә каралды.

Беркетмә № 1

« 25» август 2020.

Календарь-тематикплан түбәндәге программаларга нигезләнеп төзелде:

1. Календарь –тематик планлаштыру 30.05.2015 елның 134 нче номерлы Приказы белән расланган “ 1 нче номерлы урта мәктәбе” МББУнең төп программасына нигезләнеп төзелде.
2. Рус телендә гомуми төп һәм урта белем бирү мәктәпләре (V-VII сыйныфлар) өчен татар әдәбиятыннан авторлык программасы.Төзүче-авторлары: Ә.Р.Мотыйгуллина, Р.Г.Ханнанов, Л.К.Хисмәтова, Э.Х.Гыйзәтуллина, Г.Г.Мулласалихова. - Казан, 2014
3. Дәрәслек: Татар әдәбияты : рус телендә төп гомуми белем бирү оешмалары өчен дәрәслек (татар телен өйрәнүче укучылар өчен). 6 нчы сыйныф. Ике китеп. Ә.Р.Мотыйгуллина, Р.Г. Ханнанов, Э.Х.Гыйзәтуллина; -Казан : “Мәгариф- Вақыт” нәшр., 2014.

6 А,Б,В СЫЙНЫФЫ ӨЧЕН КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАН

№	Дәрес темасы	Дәрес саны	Көтелгән нәтижә			Үткәру Вакыты			
			Предмет	Метапредмет	Шәхескә кагылышлы	План		Факт	
						6А	6Б,В	6А	6Б,В
1.	Халык авыз ижаты (әкият, табышмак, мәкаль. Устное народное творчество (сказка, загадка, пословица).	1	Төрле халыкларның фольклор үрнәкләрен чагыштырып карау.	Халык авыз ижатын гомуми күзаллау.	Халык авыз ижаты эсәрләренә карата кызыксыну уяту, сөйләмне алар ярдәмендә баепу мөмкинлеген аңлау.	05.09	3.09		
2.	Шүрәле», «Шүрәлене ничек алдарга?» мифлары, «миф» төшенчәсе. «Шурале», «Как обмануть Шүрале?» мифы, значение «миф»	1	Рус, грек һәм татар мифологиясен чагыштыра белү.	Мифлар, мифик геройлар турында төшенчә формалаштыру, миф белән әкиятнең Аермасын аңлау.	Халык авыз ижаты эсәрләренә карата кызыксыну булдыру.	12.09	10.09		
3.	Су иясе», «Өй иясе», «Дедал белән Икар» мифлары. Мифы “Водяная», «Домовой», «Дедал с Икаром».	1	Рус, грек һәм татар мифологиясен чагыштыра белү.	Мифик геройлар турында төшенчә формалаштыруны дәвам итү, миф белән әкиятнең аермасын аңлау.	Иптәшен белән сөйләшә, башкаларны тыңлый белү — аралашу культурасы тәрбияләү.	19.09	17.09		
4.	Албасты» мифы, Батулланың «Албасты» пьесасы. Миф“Албасты”, пьеса Р.Батулла	1	Проект әзерләргә өйрәнү.	Язучылар ижатына мифик геройлар керүе белән Танышу.	Аралашу культурасы тәрбияләү, экологик тәрбия.	26.09	24.09		

	«Албасты».								
5.	Өйтем — сүзнец бизэге, мәкаль — сүзнец жилэге. Мәкальләр, әйтемнәр. Поговорки- украшение слова, пословица- ягода слова.Пословицы, поговорки.	1	Татар һәм рус халык мәкальләрен чагыштыру.	Мәкаль һәм әйтем турында теорияне аңлап истә калдыру, аларның аермасын белү, мәкаль, әйтемнәр өйрәнү.	Халык авыз ижаты белән кызыксыну уяту, әдәплелек тәрбияләү.	03.10	1.10		
6.	Халык авыз ижатында жыр жанры, йола жырлары, Сөмбелә, Чуклеме бәйрәмнәре. Жанр песни, жанр обряда в народном творчестве.Праздники Сумбюля, Чуклеме.	1	Халкыбызның онытылып бара торган бәйрәмнәре белән танышу.	Халык жырлары жанрлары, йола жырлары турында белешмә бирү, Сөмбелә бәйрәмен аңлау.	Укучыларда халкыбызның йолалары, горелә-гадәтләренә мөхәббәт хисләре булдыру.	10.10	08.10		
7.	Тарихи жырлар, «Көзге ачы жыллардә» жыры. Исторические песни. Песня « Осенние ветры » .	1	Тарихи вакыйгалар, тарихи шөхесләр белән танышу, татар халкының үткән, тарихын, язмышын аңлау.	Тарихи жырлар турында белешмә булдыру, «Көзге ачы жыллардә» дигән татар халык жырын өйрәнү.	Тарихи жырлар аша чорны, халыкның язмышын аңлау.	17.10	15.10		
8.	Уен жырлары: «Кәрия-Зәкәрия», «Әпипә». Игровые песни: "Кария-Закария", "Апипа".	1	Сәнгать тәрбиясе.	Уен жырлары турында белү, «Кәрия-Зәкәрия» уен жырын өйрәнү.	Коллектив белән башкарылган халык жырлары, жыр культурасы белән танышу.	24.10	22.10		
9.	Тукайның «Туган тел», «Туган авыл» шигырьләре, А.Монасыпов ижаты. Стихи Тукая «Туган тел», «Туган авылы», творчество А. Мунасипова	1	Милли үзәңне үстерү, үткәнне, тарихны өйрәнү.	Г.Тукайның халык жырлары турындагы хезмәтләре белән танышу, «Туган тел», «Туган авыл» жырларын өйрәнү; А.Монасыпов турында белү.	Тукайга хөрмәт, милләтенә, туган жиренә, туган теленә мөхәббәт тәрбияләү.	31.10	29.10		
10.	Татарстан Респуб-ликасының Дәүләт гимны. <u>Государственный гимн Республики Татарстан.заучивать наизусть</u>	1	Дәүләт гимнын тыңлау тәртибен белү.	Дәүләт гимны турында теоретик төшенчә бирү һәм гимнның сүзләрен аңлап истә калдыру.	Татарстан Республикасы, аның казаньшлары белән горурлану хисләре тәрбияләү.	14.11	12.11		
11.	Халык жырлары, жыр жанрлары, автор жырлары, гимн. Народные песни, жанры песен, авторские песни, гимн.	1	Төрле чыганақлардан кирәкле мәғлүмәт таба белү.	Жыр жанрлары, жыр сәнгате турында белемне ныгыту.	Укучыларда жырға, музыкага мөхәббәт тәрбияләү, коллектив башкару, жырлау культурасы үстерү.	21.11	19.11		

12.	Н.Исәнбәтнең «Өч матур сүз» шигыре, «лирик герой» төшенчәсе, Стихотворение Н. Исанбета «три красивых слова», понятие « лирический герой»	1	Автор әйтергә теләгән төп фикерне таба, аны тормыш белән бәйли белү.	Язучы Н.Исәнбәт ижаты белән танышу, «Өч матур сүз» шигыренең эчтәлеген, «лирик герой» төшенчәсен аңлау.	Әти-әнинең, туган илнең кадере турында аңлау, сөйләм телен үстерү.	28.11	26.11		
13.	М.Гафури ижаты, «Әтәч белән Сандугач» мәсәле, «сынландыру», «мәсәл». Творчество М. Гафури, масала "Петушок и Соловей», «саландыру», сынландыру», «мәсәл».	1	Татар мәсәлчеләрен рус әдәбиятындагы мәсәлчеләр белән чагыштыра, мөстәкыйль укып, нәтижә ясып белү.	Язучы М.Гафури ижаты, «Әтәч белән Сандугач» мәсәле белән танышу, «сынландыру» төшенчәсен аңлау.	Тормышта ихтыяр көченең, белемнең кирәклеген аңлау.	05.12	03.12		
14.	Анага бала кадерле, балага ана кадерле. Гафуриның «Ана» Шигыре. Мама дорога, ребенку дорога. Стихотворение Гафури «Мама»	1	Музыка дәресендә өйрәнгән бишек жырлары яки әниләр турындагы жырларны искә төшереп, әдәбият белән бәйләнешне аңлау.	Язучы М.Гафури ижаты белән танышунуы давам Итү, «Ана» Шигырендә Автор фикерен Аңлау, сәнгатьле Уку.	Әниләргә Карата ихтирам тәрбияләү.	12.12	10.12		
15.	Г.Тукай ижаты, «Шүрәле» әкият-поэмасы. Творчество Г. Тукая, сказка-поэма» Шурале".	1	Географик картадан Тукай туган, яшәгән жирләрен, әкият-поэма-дагы «Казан арты» дигән урынны таба белү, аңлау.	Шагыйрь Г.Тукай турында 5 нче сый-ныфта өйрәнгән-нәрне искә төшерү, тулыландыру, «Шүрәле» әкият-поэмасының 1 нче өлеше белән Танышу.	Әкият-поэмада сурәтләнгән урман матурлыгы, урманда үз-үзенне тоту кагыйдәләре аша экологик тәрбия.	19.12	17.12		
16.	Г.Тукай ижаты, «Шүрәле» әкият-поэмасы. Творчество Г. Тукая, сказка-поэма " Шурале	1	Мөстәкыйль укып, нәтижә ясып белү. Б.Әлменов картинасы белән танышу.	«Шүрәле» әкият-поэмасының, 3 нче өлешләре белән таныш булу.	Экологик тәрбия.	26.12	24.12		
17.	М.Жәлил ижаты, «Чәчәкләр», «Тик булса Иде ирек» шигырьләрен <u>ятлау</u> Творчество М. Джалиля, "Цветы", «Тик булсын Яз» заучивание.	1	Тарихтан сугыш чоры турында белү.	Сугыш чоры ижаты белән танышу, «Чәчәкләр» шигырен аңлап уку, «символ», «строфа» төшенчәләре белән танышу.	Туган илне ярату, туган илне саклау — мактаулы икәннен аңлау	16.01	14.01		
18.	Ә.Еники ижаты, «Туган туфрак» хикәясе. Г.Ибраһимов ижаты, «Кар ява» хикәясе. Творчество А. Еники, рассказ "Родная земля". Творчество Г. Ибрагимова, рассказ	1	План төзи белү.	«Туган туфрак» әсәрен уку, аңлау, Ә.Еники турында мәгълүматлы булу, әсәрдән өйрәнгән тропларны, символик образларны таба белү.	Өлкән буыңга карата ихтирам, тәрбияләү.	23.01	21.01		

	" Снегопад".								
19.	Фэйзуллина ижаты, «Чыршы күлмәкләре» шигыре. Творчество Файзуллиной, стихотворение " Ёлочные платя.	1	Табигатьтә үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен белү.	. М.Фэйзуллинаның тормыш юлы һәм ижаты турында белешмә бирү, «Чыршы күлмәкләре» әсәрен өйрәнү.	Табигатькә карата сакчыл караш тәрбияләү.	30.01	28.01		
20.	Күп укыган — күп белер. К. Насыйриның «Әбүгалисина» әсәре. Много читал — Много узнает. В произведении «Абугалисина» К. Насири.	1	Үзеңә кирәкле белемне дәрәҗә итеп таба белергә, китапларны теләп укырга күнектәрү.	К.Насыйриның тормыш юлы һәм ижаты турында белешмә бирү, «Әбүгалисина» әсәрен өйрәнү.	Белемгә омтылыш тәрбияләү.	06.02	4.02		
21.	К.Насыйриның «Әбүгалиси-на» әсәре,«кыйсса» төшенчәсе. К. Насыри «Абугалиси», понятие«Кыйсса».	1	Үз эшенең дәрәҗә бәяләү, хатаңны күрә белү. Үзеңә кирәк санда предметлар сорап ала белү	Алган белемнәрне сөйләмдә кулланырга ирешү. Үз фикереңне белдерә һәм раслый алу	Үзеңнең иптәшеңнән ярдәм сорый белү.	13.02	11.02		
22.	К.Насыйриның «Әбүгалиси-на» әсәре,«кыйсса» төшенчәсе К. Насыри «Абугалиси», понятие«Кыйсса».	1	География, Биология, Тарих фәннәре Белән бәйләп Аңлау.	К.Насыйриның «Әбүгалисина» әсәрен өйрәнү.	Белемнең, акылның тормышта төп рольне уйнавына төшенү.	20.02	18.02		
23.	Административ контроль эш. Күп укыган — күп белер. Административная контрольная работа. Много читал — Много узнает.	1	Укыганны гомумиләштерә, нәтижә ясай, иң мөһим мәгълүматны аерып ала белү.		Үзләре өчен, әйләнә-тирә өчен җаваплылык хисләре тәрбияләү.	27.02	25.02		
24.	Хаталар өстендә эш.Г.Сабитов ижаты, «Чүкеч» хикәясә,«хикәяләү» төшенчәсе. Работа над ошибками. Творчество Г. Сабитова, рассказ "Молот", понятие " рассказ».	1	Хикәядә очрый торган яңа сүзләргә (эш кораллары атамаларын) тормыш белән бәйләп истә калдыру.	Г.Сабитов турында белешмә бирү, «Чүкеч» хикәясен өйрәнү, «хикәяләү» төшенчәсе белән танышу.	Хезмәт тәрбиясе бирү, җаваплылык хисләре, һәр эшкә ахырына кадәр җиткерә белү теләге тәрбияләү.	06.03	04.03		
25.	Ф.Яруллин тормыш юлы һәм ижаты, Жизнь и творчество Ф. Яруллина	1	Ф.Яруллин турындагы белешмәне уку	Ф.Яруллин турында белешмә бирү,	Үзеңдә ихтыяр көч тәрбияләү	13.03	11.03		
26.	Ф.Яруллин ижаты, «Кояштагы тап» хикәясә,«притча» төшенчәсе.	1	Җаваплылык хисләре, һәр эшкә ахырына кадәр җиткерә белү теләге тәрбияләү.	«Кояштагы тап» хикәясен уку, «притча» төшенчәсен истә калдыру.	Өнеләргә карата шәфкать-лелек, хөрмәт хисләрен үстерү.	20.03	18.03		

	Творчество Ф. Яруллина, Рассказ.«Кояштагы тап» , понятие «притча».								
27.	Г.Зэйнашева ижаты, «Кем булырга»шигыре. Творчество Г. Зайнашева, стихотворение»Кем быть".	1	Төрле һөнәрләр, аларның үзенчәлекләре турында мәгълүматлы булу.	Г.Зэйнашева турында белешмә бирү, «Кем булырга?» шигырен өйрәнү.	Тормышта үз урыныңны, һөнәрңне, аңа ирешү юлларын табарга омтылыш тәрбияләү.	03.04	01.04		
28.	Моңнар чишмәсесалих Сәйдәшев. Моңнар чишмәсе Салих Сәйдәшев.	1	Жыр, музыка сәнгатенә мэхәббәт тәрбияләү.	С.Сәйдәшевның тормыш юлы һәм ижаты турында белү.	Төбәгебезнең күренекле шәхесләре белән горурлану хисләре уяту.	10.04	08.04		
29.	Р.Фәйзуллин ижаты, «Бердән-Бер» шигыре. Творчество Р. Файзуллина, стихотворение «Бердән-Бер " .	1	Төрле яклап үз сәләтләрен үстерүгә омтылыш тәрбияләү.	Р.Фәйзуллин турында белешмә бирү, «Бердәнбер» шигырен уку, анализлау.	Өти-эни, туган ил алдында жаваплылык хисләре, ватанпәрвәрлек тәрбияләү.	17.04	15.04		
30.	Һ.Такташ ижаты, тормыш юлы. «Мокамай» поэмасы. Творчество, жизненный путь Һ.Такташа. Поэма " Мокамай»	1	Тарихтан Һ.Такташ яшәгән чор турында мәгълүмат биһү.	Һ.Такташ турында мәгълүмат бирү, «Мокамай» поэмасы белән таныша башлау.	Туган якның Кадерле, онытылмас икәнән аңлау. Чын дуслык кадере, ялгыш адым ясамаска Кирәклек турында аңлау	24.04	22.04		
31.	Һ.Такташ ижаты, тормыш юлы. «Мокамай» поэмасы. Творчество, жизненный путь Һ.Такташа. Поэма " Мокамай»	1	Тарихтан Һ.Такташ яшәгән чор турында мәгълүмат биһү.	Һ.Такташ турында мәгълүмат бирү, «Мокамай» поэмасы белән таныша башлау.	Туган якның Кадерле, онытылмас икәнән аңлау. Чын дуслык кадере, ялгыш адым ясамаска Кирәклек турында аңлау	01.05	29.04		
32.	Һ.Такташ ижаты, тормыш юлы. «Мокамай» поэмасы. Творчество, жизненный путь Һ.Такташа. Поэма " Мокамай»	1	Тарихтан Һ.Такташ яшәгән чор турында мәгълүмат биһү.	Һ.Такташ турында мәгълүмат бирү, «Мокамай» поэмасы белән таныша башлау.	Туган якның Кадерле, онытылмас икәнән аңлау. Чын дуслык кадере, ялгыш адым ясамаска Кирәклек турында аңлау	08.05	06.05		
33.	.Шәүкәт Галиев — юмор остасы. Курыкма, тимим!», «Атлап чыктым Иделне» шигырьләре. Шаукат Галиев — Юморист. Стихотворения «Курыкма, тимим!», Стихи "Шагала по Волге".	1	Елга башланган жир турында белү.	Ш.Галиевнең юмористик шигырьләре белән танышу, Шигырьгә анализ ясау, сәнгатьле уку күнекмәләрен үстерү.	Экологик тәрбия.	15.05	13.05		

34.	Шәүкәт Галиев — юмор остасы. Курыкма, тимим!», «Атлап чыктым Иделне» шигырьләре. Шаукат Галиев — Юморист. Стихотворения “Курыкма, тимим!», Стихи "Шагала по Волге".	1	Елга башланган жир турында белү.	Ш.Галиевнең юмористик шигырьләре белән танышу, Шигырьгә анализ ясау, сәнгатьле уку күнекмәләрен үстерү.	Экологик тәрбия.	22.05	20.05		
35.	Ел буена үткәннәрне кабатлау. “Кызыклы әдәбият” конкурсы. Повторение изученного материала в течение года. Конкурс "Интересная литература".	1	Командада эшләргә, Укыганны гомумиләштерә, нәтиҗә ясай, иң мөһим мәгълүматны аерып ала белү.		Татар телен өйрәнүгә карата кызыксыну тудыру, татарча журналдан мәгълүмат сайлый белү.	29.05	27.05		

Өстәмә уку өчен тәкъдим ителә торган әсәрләр

(укытучы сайлавы буена)

«Су иясе», «Өй иясе», «Дедал белән Икар», “Албасты” мифлары.

Батулла. Албасты.

Әпипә.

Н.Исәнбәт. Туган ил.

И.Крылов. Ат белән Эт.

Г.Шамуков. Арыслан белән Куян.

Г.Морат. Чит тел. Сабан туе.

М.Жәлил. Тик булса иде ирек.

И.Юзеев. Бакчачы турында баллада.

Г.Хәсәнов. Иң кыен вакыт – шул...

Н.Арсланов. Минем кунагым.

Л.Шагыйрьҗан. Ап-ак икән эзләрем.

Йолдыз. Китапханәдәге бәхәс.

Ж.Дәрзаман. Бүләк.

Н.Измайлова. Кеше турында – кешегә.

Ф.Яруллин. Тугры дус.

Н.Дәүли. Салих Сәйдәшев пианиносы.

Н.Сладков. Дуслар-ахирәтләр.

Ф.Шәфигуллин. Акбай белән Карабай.

Г.Остер. Серне ачты.

Н.Мадьяров. Урман аланына баргач.

Г.Рәхим. Беренче күкрәү.

Б.Рәхмәт Сабан туенда.

